

Tartumaa raamatukoguhoidjate meele- ja häälekandja

Meie Leht

Nr. 3 (3) 23. detsember 2003

Palve

Issand, siin ma olen
uue koidu valguses.
Taas Algus, kaotatud olnu, saabunud
uus, osalt kurb, ja ka rõõmustav.
Nagu ikka millegi lõppemisel, tunnen
nukrust.
Aita, et laseksin end sellel nukrusel
kasvatada.
Ära lase kartusel uue ees mind piirata.
Anna vabastavat kergust ilma hirmuta,
ilma ängita.
Ma ei tea, kas uuenenud hetkes ka
minus midagi muutunud leidub, aga juhi
mind, et värskes valguses leiaksin oma
sammudele õige suuna.
Juhi mind, et oskaksin selgemalt mõista
oma teekonna tähendust ja väärtust.
Paota mulle selleks oma tarkuse ja
tunnetuse laegast.
Ning viimaks, luba Oma Sõnumi
Rõõmust saada minu rõõm.

Naatan Haamer

Palve esmatriikk ajalehes "Eesti Kirik"
nr. 1/2001, taastriikk autori loal.

KULTUURILOOLINE TARTUMAA:
Alatskivi kiriku altaripilti. Foto: Hele
Ellermaa

JÕULUMEHE SÕNUMITOOJAD: Siiri Ušakova kollaaž päkapikkudest, kel seljas
punakuued, jalas saapakesed uued.

Punakuued

*Need, kel seljas punakuued,
jalas saapakesed uued,
tümpsat-tümpsat metsa alla
rivis väikseid samme tallavad.*

*Ise väikesekasvulised habemikud, aga ...
tegutsevad Jõuluvana ees ja taga,
töökad, vallatud, lõbusad abimehed,
sel' ajal, kui lumi on katnud sügislehed.*

*Olemine on neil inimeste moodi,
nii nad siis ilma kunagi loodi,
tillukesed Jõulumehe Sõnumitoojad,
hoiavad ikka kamina juures jalad soojad.*

*Nad armastavad koeri ja kasse,
mõnuga peos hoiavad ravimiteega tasse,
sibulõunu ja tükisuhkrut söövad,
lustakalt oma päkapikutantsu löövad.*

*Vahel võib esineda neil liigesevalu,
kuid seda igaiüks ravib ja mehiselt talub,
sest 128.a. on päkapiku keskmine iga
ja loomulik, et küljes mõni terviseviga.*

*Kes ütleb: "Päkapikke polemas pole,"
Looduse mõistatust ei tunne ja see on
kole!*

*Neid tõesti ei saa kuskilt osta,
vaid armastusega kodustada! Mis oskad
sa kosta?*

*Väikeste mehikeste nägemine on
õnnetoov,
sest täitumas palve, ka salasoo, sinu
enda või mõne lähedase inimese
heaks ...*

*Tore, kui jõuluajal seda igaiüks teaks!
Siiri Ušakova Kallastelt*

*Maailma pimedas põhjas
üks sõna heliseb,
püha.*

*See on me olemise
ainus ja pimestav põhjus.
Säält sünnib me rõõm ja rahu.*

D. Kareva

Kauneid jõule ja õnnelikku uut aastat!
*Hele Ellermaa,
Kõrveküla raamatukogu direktor*

Häid mõtteid ja kordaminekuid kõigile!

Otsi aega, leia aega, võta aega – võta aega enese jaoks.

Head soovid, helged mõtted

Soov

*Vaata lendavat lindu,
tärvavat rohtu, langevat tähte,
voolavat vett ja kukkuvat lehte -
ja mõtle, et Sina veel oled.
Veel elad.*

*Otsi aega, leia aega, võta aega –
võta aega enese jaoks.
Aega endale – enda hoidmiseks,
ISE olemiseks, ise ENESES olemiseks.
Aega elamiseks.*

...

Tööle appi päkapikke ja kratte,
kes tööd Sul teevad ja raha toovad!
Särtsu ja sära silmi!
Paar pisikest patukest ja pisut riski –
vürtsi üksluisesse kiirustamisse!

Sirje Dementjeva,
Ulila raamatukogu

*"Kui ainus asi, mis sul on, on
haamer, hakkab iga probleem
meenutama naela."*

Abraham Maslow

Soovin meile kõigile laiema
valikuga tööriistakasti, pidevat ja kiiret
ühendust, jätkuvalt nutikust ja arukust,
kannatlikkust... ja et uuel aastal saaks
rohkemad meist hüüda – sealt ta
tulebki – itimees! :-)

Kaunist jõulurahu soovides

Merike

Jõulutervitus Mellistest!

*Naudi oma kodu soojust,
naudi iseenda loomust,
naudi küünlasära valgust,
naudi Uue Aasta Algust!*

*Oska muuta muinasjutud
üiks kord aastas elavaks!
Oska muuta algav aasta
eelmisestki kenamaks!*

Päkapiku-, koduhaldja-, maaaluse-,
härjapõlvilase- ja kratiusku Aasa

NAUDI KÜÜNLASÄRA VALGUST:
Naudi uue aasta algust!

*Vana aasta sammub vaikselt ajalukku,
keerab enda kannul ajaukse lukku.*

Kõik jääb seljataha - kes see mullust

muudaks!

Oi, kui kõik, mis paha, maha jätta

suudaks!

*Tulgu ilus aasta küünla valgusvihus,
piparkoogiraas ta pisikeses pihus
pärast jõulupuhkust meenutagu seda:
piprast kui ka suhkrust tehti aasta süda.*

(Leelo Tungal)

Rõõmsat aastavahetust ja ilusat uut
aastat!

Tiina Arike

*Kingi vaelevat valgust, mis varje ei tunne,
Too soojust, milles ei sosista jääde,
Too tuld, kus ei kummita kurjus.*

Hingesoojust südameisse, jõulurahu
kodudesse!

Ene Runtel

Kallid kolleegid!

*Õnn, rõõm ja rahu
armastus
on kõik, mis toon ma
teile kingiks.*

(O. Ehaste)

Kaunist ja rahulikku jõuluaega!
Soovivad **Marje ja Liivi**
Tõrvandi raamatukogust

Seekord sedamoodi...

Inimene on loodud loojaks. Me loome
endale tänasegi päeva.

Õnnelik on see inimene, kes mõistab
enne teda loodut, mõistab hinnata
rohujuure tasandit ja kombeid.

Meie aastalõpu seminar just selline
oligi. Keegi ei virisenud, kõik olid kaunid
ja positiivselt meelesstatud. Tulnud olid nii
raamatukogutöõga hüvasti jätnud kui ka
tööd alustavad inimesed.

TORE OLI!

Nautisime kõike, mis südamest
pakutud.

Head kolleegid! Teis kõigis on natuke
haldjaneiu ja haldjaprintsi ja igas on
peidus kingitus teise jaoks – jaga siis
seda!

Väliselt pole meist keegi ju
suhkrutükk, sisemiselt aga küll!

Tervist ning õlatunnet eakamatele!
Häid mõtteid ja kordaminekuid kõigile,
eeskätt Piretile, meie uuele pesamunale.

Ikka heade mõtetega

Laine Rõngust
15.joulukuu päeval

Tere!

Minu viimase aja tähelepanekutest
tekinud soov oleks järgmine: uueks
aastaks meile kõigile oskust olla tänulik,
seda jagada ja ka vastu võtta!

Jõulutervitus **Karinilt**

Lapsepõlve jõuluõhtu
Talvete ja aisakell
Kaugest minevikust õhkub
Mälestus nii soe ja hell

Parimate jõulusoovidega **Aino Kopp**

See polegi ehk soov, vaid lihtsalt üks
mõte.

Võib-olla ei peaks me väljaspool tööd
olema nii raamatukoguhoidjalikud.
Mõista seda, kuidas soovid.

Eks ju ka pedagoog jääb selleks, kes ta
on (seal kus teda tuntakse). Iga elukitse
jätab oma jälje ja see on hea – erudeeritus,
empaatilisus, malbus jne. Aga ikkagi...
Vahel võiks olla särtsakam, sädelevam ja
vallatum.

Anne Alatskivilt

Kambja raamatukogu pidas sünnipäevapidu

Aastal 1913 hakkas Kambja Haridusselts apteegi ruumides raamatuid laenutama

Tähtpäev

Detsembrikuu esimese reede õhtul kogunesid raamatukogu ning raamatute sõbrad ja austajad vallamaja saali, sest Kambja raamatukogu asutamisest möödus tänavu 90 aastat.

Aastal 1913, kui Kambjas oli apteek

juba mõnda aega tegutsenud, otsustas kohalik haridusselts apteegi ruumides avada raamatukogu. Apteekrid hakkasid täitma ka raamatukoguhoidja kohustusi.

Sümboolsemat tekkelugu ühele raamatukogule oleks raske välja pakkuda. Apteek, kust inimesed olid saanud abi ihuhädade praavitamiseks, muutus ka kohaks, mis pakkus raamatute näol leevendust hingehädadele

Raamatukogu juubeliõhtul rääkisid minevikust, olevikust ja tulevikust Kambja raamatukogunduse suurkuju Vaiki Agarmaa, praegune raamatukoguhoidja Andres Madisson, vallavanem Ivar Tedrema.

Tartumaa keskraamatukogu kohustusi täitva Kõrveküla raamatukogu direktor Hele Ellermaa avaldas oma tervituses soovi, et üsna pea võiks olla põhjust tulla Kambjasse raamatukogu uute ruumide avamisele uues koolihoones. Hele Ellermaa tänas Vaiki Agarmaad aastatepikkuse ilusa töö eest ning kiitis Andres Madissoni huvitava näituse korraldamise ja ettekande eest. Ta avaldas lootust, et Andres kohaneb Kambjas ja ta võetakse lugejate poolt omaks.

Toivo Ärtis

PEREMEES JA PERENAINE: Kambja raamatukogu praegune juhataja Andres Madisson ja legendaarne raamatukoguhoidja Vaiki Agarmaa. Foto: Peeter Ruuge

Kambja Haridusseltsi raamatukogu asutati 1913. aastal. Esimesed 10 aastat asus raamatukogu apteegi ruumides. Raamatukoguhoidjateks olid sel ajal apteekrid: algul August Pedel, hiljem Hans Sang. Raamatuid oli kogus vähe. Esimesel kümnel aastal ei kasvanud nende arv üle 200. Selles oli süüdi peale ruumipuuduse ja majandusliku kitsikuse ka haridusseltsi tagurlik juhatus, kes suhtus raamatute valikusse ülimalt ettevaatusega.

Vaiki Agarmaa koostatud kroonikast

Postmodernism & Nydiskirjandus

Kambja raamatukogus leidub rohkesti postmodernistlikku kirjandust

Sündmus

On 21. november. Kambja vallamaja saalis säravad tuled. Üles on seatud raamatunäitus. Täna õhtul peab siin aset leidma üritus postmodernismist ja nüüdis-kirjandusest.

Tund enne algust teeb viimaseid ettevalmistusi korraldaja, Kambja raamatukogu juhataja Andres Madisson. Andrese sõnul on Kambja raamatukogu Tartumaal üks postmodernistliku kirjanduse rohkemaid külaraamatukogusid. Andres on meeldivalt ühiskonnakriitiline.

Ligikaudu tund hiljem on saali kogunenud kahtlaselt vähe rahvast. Mu mõtteis hakkab kumama kurblik tõdemus: see on kohalike kultuurlaste selgelt väljenduv

vastuseis nüüdisaja temaatikale. Siiski tunneb üks vanema generatsiooni esindaja asja vastu huvi.

Viis minutit enne ürituse algust saabub auto koos lektor Janek Kraaviga. Jah, tal ei ole (õnneks!) uhkeid tiitleid... Kuid sõbralikkus ning vähene vajadus tähelepanu järele on märgid, mis külalist kohe iseloomustavad. Mida tõesti on vaja, see on publik.

Kraavi ei lase end tühistest asjadest häirida ning moodustab vähestest koosviibijatest vestlusringi. Ta käsitleb postmodernistlikku maailmaehitust ehk nüüdiskirjanduse alustala. Kraavi on selle valdkonna uurijana üks esimesi ning ka kõrgele nullisemaid.

Kahju on kultuurihuvilistest, kes ei tulnud. Nad oleks saanud teada, miks eelistatakse väärtkirjandusele „seepi“ ning seltskonnakroonika ajakirju. Viimane ehk ongi

näide nüüdisaegsest maailmast, mida osalised ise kuidagi tunnustada ei soovi.

Olgu ürituse kiituseks külalise sõnad: „Vähem on alati parem kui rohkem.“

Heigo Mägi,

www.kambja.ee administraator

Hinnanguid "Meie Lehele"

Küll on armas, et tegemiste ja ruttamiste sekka olete leidnud aega ja soovi nendest ka kirjutada. Ja kohati veel nii ilusasti ja inimlikult, et tekib tahtmine peatuda ning järele mõelda: mida, kuhu, milleks me tõttame... Kas me tänasime oma kaaslast, kas me märkasime...

Leht on võimalus!

Reet Kappo,

Põlva Keskraamatukogu direktor

Anarhia raamatukogusüsteemis?

Vastukajad Valle-Sten Maiste artiklile "Anarhia raamatukogusüsteemis"

Probleem

Lõpuks sai ka mul läbi loetud see kurikuulus artikkel, mis meie tagasihoidlikud raamatukoguhoidjad sõna sekka ütlema sundis. Tahan minagi oma mõtted kirja panna. Teen seda küll nädala jagu hiljem, sest loobusin sel aastal Sirbi raamatukokku tellimisest, kuna seda on võimalik ka Internetis lugeda.

*Eve Toots Lähte raamatukogust
1. detsembril 2003. kell 22.55*

Ajakirjanik Maiste (artikkel "Anarhia raamatukogusüsteemis", "Sirp", 21. XI 2003) teeb ränki etteheiteid rahvaraamatukogude töötajatele, et need halvavad komplekteerimisrahade vähesuse üle, aga ise ostavad suurtes kogustes kirjastuse Ersen (labaseid) raamatuid, eelistades nn. seebiautoreid nagu Sandra Brown ja Barbara Cartland. Raamatukoguhoidjad soovivat sageli oma lugejatele seepe, unustades väärtkirjanduse.

Komplekteerimisel tehtavate vigade vältimiseks ja rahade kokkuhoiduks soovib Maiste välja töötada mingid printsiibid, millest lähtuvalt raamatukogu fonde komplekteeritakse, sest "kogu seepi ei jõuta ka täiendava 30 miljoni eest ära osta. Võibolla tuleks tõsta hoopis raamatukogutöötajate palka, et tekiks missioonitundlike töötajate konkurss."

Eks igäüks vaatab asju oma mätta otsast ja lähtub oma elukogemustest. Ometi sunnib see kriitiline artikkel igat raamatukoguhoidjat teravamalt pilguga raamatufondi üle vaatama ja see tuleb kindlasti kasuks.

Palka peaks tõesti tõstma, et raamatukoguhoidja saaks väärilist tasu vastavalt oma haridusele ja järjest kasvavale töökoormusele, et ta võiks rahuldada oma kultuurilisi vajadusi, hoolitseda oma tervise ja välimuse eest ning tegeleda pideva enesetäiendamisega.

Esmärgiks tasakaalustatud komplekteerimine

Ma ei nõustu sellega, et raamatute komplekteerimises puuduvad rahvaraamatukogudes põhimõtted. Vähemalt Tartumaa raamatukogude kohta see ei kehti, sest alles sellel suvel olid maa-raamatukoguhoidjad koos ja arutasid komplekteerimisega seotud probleeme. Tasakaalustatud komplekteerimisest on pidevalt räägitud meie seminaridel. Pean

silmas selliseid põhimõtteid, nagu eelista kodumaist, et raamatute valik oleks mitmekesine ning rahuldaks võimaluste piires erinevate lugejagruppide vajadusi.

Ei saa eirata nende väga paljude lugejate soove, kes peale pingsat päevatööd eelistavad enne uinumist lugeda midagi kerget, helget ja hingekosutavat. Ilusad mõtted, ilusad unenäod, hea tuju ja hea tervis, need on kõik omavahel tihedalt seotud.

Kirjastuse Ersen raamatuid loetakse tõesti palju. Eriti hästi läheb kõvakaaneline New York Times'i bestsellerite sari, aga küsitakse ka sama kirjastuse poolt välja antud teiste autorite nagu John Grishami, Artur Hailey, Mario Puzo, Nora Robertsi raamatuid. Ma ei julgeks neid raamatuid labasteks ja tühisteks nimetada.

Raamatukoguhoidjate arvamusi komplekteerimise teemadel

Tsiteeriksin nüüd raamatukogude listis kolleegide poolt avaldatud mõtteid samal teemal.

Maret Lukken Ilmatsalu raamatukogust:

"Oleme väikesed rahvaraamatukogud oma väikese raha ja fondiga. Vaevalt, et meil on seda muret, et eksemplaarsus on suur, pigem puudub fondist palju raamatuid, mis seal võiks olla. Usun, et iga raamatukogu juhataja tellib proportsionaalselt nii teatme-, laste- kui ka ilukirjandust arvestades sellega, et maal elab lihtne rahvas, kes tahab lugeda lihtsat kirjandust. Maa pean sellega kindlasti arvestama... Teadusinformatsiooni kättesaadavus olgu suurtes raamatukogudes prioriteediks. Aga jälle ei tunne need targad mehed maaolukorda. Nii võiks iga asja kohta öelda, et kas seda on vaja ja kellele on vaja..."

Heli Nemvalts Kuuste raamatukogust:

"Olen nõus, et kultuurimissioon peaks rahva nõudlusest veidi kõrgemal seisma ja komplekteerimine on siin vist kõige nähtavam võimalus. Samas on selge, et liiga kõrge lattu tekitab võõrandumise ohu... Rahvaraamatukogu vajab ikka hariva kallakuga kuldset keskteed."

Heli teeb tänuväärset tööd noorte lugejate harimisel, sest raamatukogutunnid on enamuses raamatukogudes vist suure töökoormuse tõttu unarusse jäänud.

Sirje Leini Koosa raamatukogust:

"...meid nähakse täpselt sellistena, nagu me ennast näitame. Kui tuleb raamatukokku võõras inimene, vaatab ringi ja peale seepide mitte midagi ei näe... mis mulje jääb? Jah, ma tean, kui vähe või

palju küsitakse Sirpi, Akadeemiat, Keelt ja Kirjandust jne. Aga ta peab olema, inimesed õpivad järjest rohkem ja neid läheb järjest rohkem vaja."

Merike Karolin Kõrvküla raamatukogust:

"Paar aastat tagasi osalesin suhtluskoolitusel, mille korraldas ERÜ. Ja muu hulgas tutvustati nn uusi trende lugejaga suhtlemisel. Päevakorras oli, kas soovitada ja mida soovitada ja millal? Üldtrend oli, et kui ei küsita, siis ei soovita ka, et ei ahistataks jne.... Miks vajavad raamatukogud lisaraha? Et oleks võimalik valida meil ja meie kasutajatel."

Siiri Ušakova Kallaste raamatukogust:

"...Sirpi ja Loomingut olen meie raamatukogusse ikka igal aastal tellinud. Akadeemiat on eelmisel ja käesoleval aastal küsinud vaid üks külastaja. Nii-sugustel juhtudel pöördume naaberraamatukogude poole, kuid kuna kõik ajalehed ja ajakirjad on lugemiseks kättesaadavad ka internetis, siis kasutatakse seda võimalust meil üpris hea meelega.

Muidugi peaksid ajakirjad-ajalehed olema raamatukogus. Ja loomulikult oleks hea, kui saaks oma lugejate paremaks teenindamiseks tellida KÕIKE, mida soovid. Aga kui minu selle aasta eelarvest ikka 10000.- perioodika tellimisrahast maha võeti, siis pean ka mõnest valitud väljaandest loobuma. Kahju! Ja paraku kaasneb siin ka hoiu- säilitus probleem..."

Kui seda aega ja raha rohkem oleks! Küll tahaks õppida, täiendada end mitmesugustel seminaridel ja koolitustel!"

Jah! Kõik on omavahel tihedalt seotud. Ei piisa ainult rahast uute raamatute ostmiseks, raha on vaja ka riulite jaoks, sest teavikuid peab ka kuskil hoidma ja säilitama. Probleeme on enesetäiendamisega, sest üksinda maaraamatukogus töötavatel raamatukogu juhatajatel on see probleem, et raske on leida asendajat selleks ajaks, kui osaled seminaridel ja kursustel. Raamatukogu on kinni, lugejad rahulolematud ja tegemata tööd kuhjuvad. Maal on peaaegu võimatu on leida erialaste oskustega usaldusväärset inimest asendajaks.

Soovitamise võlu ja valu

Lõpetuseks veel mõned enda mõtted.

Täiskasvanud inimest on raske suunata ja mina ei pea end nii kompetentseks, et julgeksin oma lugejaid kasvatama hakata. Ainult siis, kui küsitakse soovitusi, püüan koos lugejaga talle sobiva raamatu leida.

Järg lk 5.

Anarhia raamatukogusüsteemis?

Eve Toots: "Olen veendunud, et kõigil raamatutel on oma sõnum ja oma lugejaskond."

Mõttehetked

Algus lk 4.

Olen ühte meelt Lehte Hainsaluga, kes ühel seminaril ütles, et varem ta kadestas raamatukoguhoidjaid, sest nad saavad kõik uued raamatud kätte ja võivad neid esimesena lugeda. Nüüd aga tuleb raamatukoguhoidjatele kaasa tunda, sest päevas ilmub üle 10 uue raamatu. Kes suudaks neid kõiki läbi lugeda ja soovitada???

Meie tööd võib pidada juba ka terviskahjustavaks, sest enamuse infost saame silmade kaudu, lisaks infootsingud Internetis ja arvutiga laenutamine. See on meeleto koormus meie silmadele ja ka ajule, et selles infoalvas orienteeruda ja mitte hakata alaväärsuskompleksi põdema (või hulluks minna), sest ei suuda lihtsalt kõigega kursis olla, ei suuda kõike lugeda, ei suuda kõigile raamatutele hinnangut anda ja kõigile külastajate küsimustele vastata.

Olen ka mõelnud, miks peetakse loomulikuks, et raamatukoguhoidja kogu aeg tööd koju kaasa võtab? Kuidas seda teisiti nimetada, kui hunniku uusi raamatuid nädalavahetuseks koju viin, et mingitki ülevaadet saada, et osata soovitada. Või Loomingut ja teisi eriala- ning kultuuriväljaandeid vabal ajal loen. Muidugi on mängus ka isiklik huvitatus, aga ikkagi on seda infot kohutavalt palju ja ei saa ju kogu aeg ninapidi raamatus olla, tuleb ka pere, sõprade ja loodusega suhelda, iseenda vajadusi rahuldada. Selleks, et pidevalt anda, peab leidma aega puhkuseks ja enda akude laadimiseks.

Hea kolleeg Virve Tamm Laeva raamatukogust annab hea nõu: "Me ei pea läbi lugema kõiki neid raamatuid, mis ilmuvad. Piisab sellestki, kui me oleme tuttavad sellega reklaami või sisukokkuvõtte kaudu." Eks seda nn. raamatukogunduslikku tutvumist, et loed algusest, keskelt ja lõpust ning sisukokkuvõtet, olengi kogu aeg praktiseerinud, aga eks seegi võta oma aja, kui pakiga saad ikka 50 uut raamatut.

Nagu Merike Karolin kirjutab: "Eks meil kõigil on kusagil lagi – võimetel, teadmistel ja võimalustel."

"Alaealistel ja nõrganärvilistel mitte lugeda!"

Vahel olen mõtisklenud, et päris paljusid nn väärtteoseid on raske lugeda. Nendest saadavad elamused on negatiivsed,

tundlikuma lugeja viivad lausa masendusse. Biblioteraapia raamatute nimekirja ei sobi kindlasti Dostojevski, Kafka jne. Sellest nn. kolekirjandusest on väga asjatundlikult rääkinud Elle Tarik. Paljud väätraamatud jutustavadki vääraastunud inimeste maailmast, et tähelepanu juhtida elu ebakohtadele, hukka mõista nõmedust, rumalust..., aga kas ma tõesti pean lugema ja oma lugejatele soovutama kõike seda õudu, ängi, vägivalda, mis mind lausa haigeks teeb, masendusse viib? Muidugi, sarnase süžeeaga mesimagusad armastusromaanid on teine äärmus, mis tekitavad inimestes illusioone, eemaldavad reaalsest elust.

Olen siiski veendunud, et kõigil raamatutel on oma sõnum ja oma lugejaskond.

Raamatututvustustega võib aga kergesti alt minna. Näiteks muretsesin raamatukogule sarjas Moodne aeg väljaantud B. Ellise raamatu "Ameerika psühhoopaat" ja lugesin selle valikuliselt läbi ning nägin pärast pikka aega õudusunenägusid. Sellel raamatul oleks pidanud küll kuskil olema hoiatus: "Alaealistel ja nõrganärvilistel mitte lugeda!" Raamatututvustuses nimetatakse autorit kultuskirjanikuks ja oma põlvkonna Salingeriks... Mina teda küll viimasega ei võrdleks.

Kes siis hakkab raamatuid tsenseerima ja raamatukogudele soovitusnimestikke väljastama ja raamatutele silte kleepima, see on rämps, naistekas, seep, meestekas, see on väärt jne???

Keerulised valikud iga lugeja hüvanguks

Mulle meenub, et kui ma 1989.a. Soomes Anjalankoski linnaraamatukogus stažeerimas käisin, siis nendel olid komplekteerimiseks omad võtted. Raamatupoed töid näidised keskkogusse ja selle töötajad lugesid ja tutvusid uute raamatutega ja andsid harukogude juhatajatele soovitusi, mida ja kui palju tellida. Meil poleks see mõeldav, raamatu tee lugejani veniks veel pikemaks.

Raamatute komplekteerimine on väga vastutusrikas ja samas ülimalt keeruline töö igale südametunnistusega ja vastutustundlikule raamatukoguhoidjale. Kogu aeg võib ju nii mõelda, ma ei telli ühtegi Cartlandi, ostan näiteks hoopis Majandusleksikoni, aga nii kaotame ju oma lihtsad lugejad? Või polegi nad väärt, et neid hoida? Kas siiski pole parem, kui inimene loeb kasvõi nn. seepi, kui üldse ei loe ja eelistab panna narkotsi?

Huvi pärast tegin väikese rahalise arvestuse. Väikeseformaadilised armas-

tusromaanid maksavad raamatukogule 50 kuni 70 krooni, U. Mereste kaheosaline ettetellitud Majandusleksikon maksab ligi 800 krooni. Meil on valida, kas ostame 11 kuni 16 nimetust ajaviitekirjandust, mida loeb 20 kuni 30 lugejat, või väärtusliku teatmeteose, mida maal kasutab 1-2 inimest aastas?

Selline võrdlus on kohatu, aga tegelikult on see meie töö igapäevane reaalsus. Raamatute hinnad aina tõusevad ja valikute tegemine muutub üha keerulisemaks.

Olen seda meelt, et nii nagu ei sobi kõik ravimid (filmid, spordialad, ametid) kõigile, nii on ka erinevatel inimestel erinevad vajadused. Ja eks raamatudki on nagu ravimid: inimene valib või küsib just seda, mille järele kõige rohkem vajadust tunneb. Kas vajab naise hing kosutust või mõistus uusi mõtteid jne, jne.

Mina arvan, et vahel tuleks hoopis aeg maha võtta ja vaikust nautida, et kuulata oma sisehäält, mis teab vastuseid kõigile meie küsimustele.

Ka liigne raamatute lugemine on oma-moodi narkomaania, põgenemine oma elu elamisest, enese usaldamatus, enese mahasalgamine, enese kaotamine. Võõrastesse mõtetesse võib ära kaduda ja võõraste elude nautimises oma reaalse elu elamise ära unustada...

Andestage, kaldusin teemast kõrvale... Ma loodan, et mind mõistsite, see ei ole virisemine, vaid mõtisklus raamatukoguhoidjast ja tema töödest- tegemist.

Tuju tõstmiseks võiks läbi lapata ka Bradley Trevor Greive toredate loomapiiltidega "Kurva päeva raamatu", mis "aitab tunnetada eksistentsi absurdust ja õilmitseda võimalustes, mida me kõik endas kanname" (tsitaat raamatu lõpust).

Soovitaksin ka lugeda Siiri Ušakova poolt tsiteeritud D.Billington'i raamatut "Elu on hoiak" Lõpetaksingi Luis Stevenson'i sõnadega:

"Olla need, kes oleme ja saada nendeks, kelleks suudame saada, on elu ainus eesmärk."

Kaunist jõuluaega,
Eve Toots Lääte raamatukogust
01.12.2003. kell 22.55

"Meie Lehele" andsid sisu ja vormi Hele Ellermaa, Heikko Ellermaa, Toivo Ärtis.

Toimetuse e-post: meieleht@hot.ee
Toimetuse telefon: 7414306